

2. **Recht van « beste hoofd ».**

In Juli 1667 stierf pachter Gillis vanden Berge. De baljuw van Silly, vergezeld van zijn dienaars, kwam in de stal van zijn zoon Gillis het « vet merripeert » halen als « beste hoofd » (meilleur cattel). Dit geschiedde op 25 of 26 Juli, drie of vier dagen na het overlijden. Waarschijnlijk was de prins van Steenhuize toen afwezig en handelde de baljuw in zijn naam. Mogelijk heeft deze laatste dit niet te boek gesteld, want in 1671 wilde de prins zijn recht nog doen gelden. Daarom werd aan de prins een attestatie gericht waarin zeven ingezetenen (waarschijnlijk de schepenen) van het prinsdom het afhalen van bovengenoemde merrie bevestigden. Het waren: Johannes de Wiels (?), Pieter Schauthier, Adriaan Schoutheere, Lauwerys de ghelas (?), Lieven vanden Berghe, Aendries Beke, Jan vander Haghen en Jan de Wiels (?) F^o 8. — Vervolgt.

ABDIJ AFFLIGEM.

Dom Cyprianus Coppens, O.S.B.

Familienamen uit de charters der kartuize van St.-Martens-Lierde.

Het ontleden van de charters der kartuize van St-Martens-Bos te St-Martens-Lierde (1) heeft ons, naast de essentiële dokumentatie voor de geschiedschrijving van deze belangrijke stichting, gelegenheid geboden namen en familienamen met nadere omlijsting van ambt, woonplaats en maatschappelijke stand aan te tekenen, die voor de vorsers naar familiestambomen wellicht van nut kunnen worden, ofwel om ontbrekende schakels in te lassen, ofwel om 'n bepaalde familie naar haar herkomst te localiseren.

Namen met louter feodaal verband en ook andere, schijnbaar van weinig belang, hebben we eveneens opgetekend, om de zoekers naar locale geschiedenis in hun werk een steentje bij te brengen.

Op enige uitzonderingen na, bestrijken de namen, in deze bijdrage vermeld, het gebied in Zuid-Oost-Vlaanderen dat gelegen is in de driehoek Geraardsbergen-Zottegem-Nederbrakel.

Deze alfabetische lijst zal bij gelegenheid aangevuld worden met andere van dien aard, want uit het rijke fonds charters van vermelde kartuize werd hier slechts een betrekkelijk klein aantal verwerkt.

Tussen aanhalingstekens wordt de oorspronkelijke tekst vermeld. Al de namen worden met kleine letter geschreven, dit voor de eenvormigheid, want in het ene charter staat de naam met hoofdletter en in een ander met kleine letter.

De data van de charters staan tussen haakjes.

EREMBODEGEM.

Valère Gaubiomme.

---

(1) Gent, Rijksarchief, Fonds Kartuizers St-Martens-Bos. Charters.

- ACSIELLE, (van)** ..... 1330 — « **Walterus de Acsielle** », monnik der pas gestichte kartuize van Sint-Martens-Lierde. (Charter 1 Mei 1330)
- AKEREN (van)** ..... 1362 — « tusscher der ouden brugghen ende den cleynen brugxkine tusschen **Jans van akere huus** » (Te Geraardsbergen). (26 Oktober 1362)
- ANDRIES** ..... 1392 — « neven **wouter andries** lant ». (Op Smeerebbe) (12 April 1392)
- ..... 1416 — « up tperrevelt neven **arend andries** stede ». (Op Sint-Martens-Lierde) (16 November 1416)
- ANVAING, (van)** ..... 1417 — « heer **pietren van auveyn** ». Was toen pastoor van Sint-Martens-Lierde. (Goederenlijst der kartuize circa 1417)
- ASPER, (van)** ..... 1441 — « her **jan van haspere** priestere ende **gillis van haspere** ». Waarschijnlijk gebroeders. Woonden te Oudenaarde in de « denistrate ». (26 November 1441).
- BAERBEKE** ..... 1434 — « tusschen **jan baerbeecs** huus », in de « sente katelinen straete » te Geraardsbergen. (9 April 1434)
- BAERT, (de)** ..... 1419 — « **maeze den baert** ». Ontvanger der kartuize van Sint-Martens-Lierde); woonde vermoedelijk te Geraardsbergen (9 Maart 1419 n.s.)
- BARLIKEN, (den)** ..... 1354 — « **daniele den barliken** » Vermeld in akte voor de wet van de heer van Ligny. (10 Maart 1354 n.s.)
- BATEN** ..... 1367 — « **jan baddun** » (verbastering van Baten?) Schepen van Deftinge. (12 Januari 1367 n.s.)
- ..... 1397 — **Beatrijs**, weduwe van Coel van Bullegem, verpacht haar goed ter Planken, te Overboelare, aan Rogier van Culhem, met toestemming van « jofrouwen **beatrisen baten dochter** weduwe **janne vanden elsbroucke** als haer naeste oer » (Charter 5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- ..... 1426 — « **jan baten** », vermeld in akte voor de wet van Ophasselt (24 Mei 1426).
- BAULBE, de le,** ..... 1373 — « **Janne de le Baulbe** dien men heedt de pester ». Ontving in erfelijke rente de watermolen van St-Martens-Lierde, een leen van de heer van Boelare (Charter 1373 n.s., in vidimus van 4 December 1387).
- BEEVERLINK** ..... 1367 — « ghelegghen opt rot tusschen der vesten van der poert [van Geraardsbergen] ende der heerstraten voer... ende **ihan beeverlinx** ». (24 December 1367).
- BEGHIJN** ..... 1394 — « van **lyslette beghins** », te Sint-Martens-Lierde (Charter 1394, copie in Register nr 3, fol. 73)
- BEKEN, (van) (vander)** ... 1346 — « presentibus discretis viris... **Danieli de Beke** ». Getuige bij het testament van Bernard van Brakel. (3 Maart 1346 n.s.)

- 1350 — « **gillys van der Beke** ». Schepen van Jan van Gaver, heer van Parike. (28 Oktober 1350)
- 1415 — « **gillis van der beken** ». Schepen van de heerlijkheid ten Broeke, op St-Martens-Lierde. Ook schepen in laatst genoemde gemeente. (9 December 1415)
- 1420 — « **goessin vander beken** ». Prior der kartuize van St-Martens-Lierde. (17 Aug. 1420)
Geboren te Gent, doctor in beide rechten en vroeger kanunnik te Kortrijk. Stierf in de kartuize van Dijon op 24 Mei 1429.
De naam « vander beken » ging ook samen met de naam Gheyline, b.v.b. « Jan vander Beken, gezegd Gheyline (1362), Michael Gheyline, gezegd van der Beke (1400). Zie Inventaire des Archives du Château d'Elsegem, T.I. nr 26, nota bl. 21.
- 1421 — « **gillis vander beken** ». Schepen van Daneel van den Bossche, heer van ten Riede, heerlijkheid te St-Martens- en St-Maria-Lierde. Ook schepen van ten Broeke en St-Martens-Lierde (zie hoger) (10 Oktober 1421).
- 1425 — « **gillis vander beke** »; dezelfde als voorgaande, schepen van St-Martens-Lierde. (25 Oktober 1425)
- 1424 — « **jan vander beken** ». Schepen van St-Jans-Hemelveerdegem (14 Februari 1424 n.s.)
- BELLAERT** ..... 1420 — « buten der overpoorten [van Geraardsbergen] **adriaen bellaert** » (17 Aug. 1420). Werd ook nog in 1441 n.s. (9 April) vermeld.
- BERCHEM, (van)** ..... 1418 — « **mattheus van berchem** » Schepen van Geraardsbergen (11 Maart 1418 n.s.)
- BERGHE, (van den)** ..... 1318 — « **wouten vanden berghe** », meier van St-Maria-Oudenhove. (Charter, Zondag vóór St Michiel 1318, in vidimus van 24 Maart 1403 n.s.)
- 1347 — « **Ic. Godewert van den Berghe**, bailliu van Ronse ende Nederbracle van mire vrouwen weghe der grafenede van Singni » (Charter 8 April 1347, in vidimus van Joris van der Boede, zonder datum).
- 1356 — « **her Lieve van den berghe**, capelaen te Nederboelaer ». Een der testamentuitvoerders van Bernard van Brakel (7 Mei 1346, copie 3 Augustus 1361).
- 1414 — « **jan van den berghe** », erfachtig leenman van den hove en heer van Zottegem. (28 September 1414)
- 1410 — « **joncfrouwe kateline vanden berghe** de wedewe joos sbusers... » Vermoedelijk van Geraardsbergen. (31 Oktober 1410)
- 1420 — « **bertelmeus vanden berghe** huus... neven doverpoorte » (te Geraardsbergen) (17 Augustus 1420)

- jan van den berghe** », schepen van Op-
 1426 — « hasselt. (24 Mei 1426)
 1434 — « **ectorre van den berghe** », Schepen van
 Geraardsbergen (9 April 1434). Hij
 was ook nog schepen dezer stad in 1441
 (9 April 1441).
- BERGKOUTEREN** (vander) 1397 — « int eechout (te Overboelare) tusschen
 ... ende **gheeraert vander berchcoute-**
ren erve » (5 Februari 1397 n.s., in vidi-
 mus van 23 Januari 1419 n.s.)
- BERVELE** (vanden) ..... 1420 — « inden ham (te Geraardsbergen) .....
 ende **wouters vanden bervele** erve... »
 (17 Augustus 1420)
- BETTE** ..... 1328 — « **thomas bette** », eigenaar van de water-
 molen te St-Martens-Lierde. (18 Sep-
 tember 1328)
 1373 — « **her thomaes betthe** » priester, eigenaar
 van bovenvermelde watermolen. leen
 van de heer van Boelare. (vidimus
 4 Dec. 1387)
- BETTESONE** ..... 1421 — « **clays bettensoene** ende kateline siin
 wijf... » (14 Nov. 1421)
 1425 — « **clays betten soene** », meier van Sint-
 Martens-Lierde (25 Oct. 1425)
- BIEST, (van der)** ..... 1274 — « **Jehan de le Biest** », « **Gherart de le**
Biest » Schepenen van de heerlijkheid
 van Morenbroek (gelegen deels te St-
 Jans-Hemelveerdegem en deels te Op-
 hasselt) (Dec. 1274, in vidimus van
 24 Dec. 1447)
 1335 — « **Gheerard van der Biest** », schepen van
 voornoemd Morenbroek (21 Dec. 1335,
 in vidimus van 24 Dec. 1447)
 1354 — « **ihan vander biest** », schepen van ver-
 meld Morenbroek (23 April 1354)
 1365 — « **jan vander biest** », schepen « van has-
 selt [Ophasselt] binnen vriheden... »
 (25 Januari 1365)
 1365 — « **jan van der biest** », schepen van de
 heer van Zottegem in de « prochie van
 hasselt » (19 Nov. 1365)
 1403 — « **pieter van biest** », schepen van Vloer-
 zegem. (25 Oktober 1403)
- BILLORIL** ..... 1392 — « **jan billoril** », vermoedelijk van Neder-
 boelare. (5 Maart 1392 n.s.)
- BISSCHOP, (de)** ..... 1387 — « **jan de bisscop** », meier van Deftinge.
 (15 Maart 1387 n.s.) Was er ook nog
 meier in 1388 (31 Dec. 1388), in 1406
 (15 Mei 1406) en 1422 (3 Mei 1422)
- BLEEKER, (de)** ..... 1344 — « **coolin de blekere** », schepen van St-
 Martens-Lierde (11 Maart 1344 n.s., in
 vidimus van 16 Februari 1408 n.s.)
 1372 — « dat wilen was **coolins sblekers**... »
 (8 April 1372)
 15e eeuw — « **colys den blekere** », (op rug van het
 charter van 8 April 1373)
- BLOMMAERT** ..... 1447 — « Ego. **Andreas Bloemaert**, clericus ca-
 meracensis dyocesis... notarius... » (vi-
 dimus 30 September 1447)
- BOCK, (de)** ..... 1441 — « erve **stevin box** oeren » te Geraards-
 bergen. (9 April 1441 n.s.)

- BODE (de)** ..... 1367 — « **Raes boden** », grondeigenaar op « de wustine » te Overboelare (26 Oktober 1367)
- 1420 — « dat (huus) die **Raes boden** ende lysbetten rogiers zyns... wyfs was ». In de « gheetstrate » te Geraardsbergen (17 Aug. 1420)
- BOE (de)** ..... 1403 — « **pieter de boe** », schepen van Steenhui-ze. (25 Oktober 1403)
- BOEDE (vander)** ..... 1347 — « Ic. **joris van der boede**, Raet ende se-cretaris myns gheduchte heeren ende princen Philips, hertoghe van Bourgoignen... ». Werd broeder in de kar-tuize van St-Martens-Lierde (Charter 1347 in vidimus zonder datum)
- BOXSTAELE, (van)** ..... 1403 — « **jan van boxdale** », schepen van Vloer-zegem. (25 Oktober 1403)
- BOELAAR (van)** ..... 1426 — « ...ende **jacop van buelaer** als voght van joryse van coudenberghe ». Vermeld in akte voor de wet van Ophasselt. (24 Mei 1426)
- BOLLEZELE, (?) (van)** ... 1330 — « frater **Johannes de Bolliuziel** », Eerste prior der kartuize van St-Martens-Lierde (1 Mei 1330)
- BORCH, (van der)** ..... 1421 — « up den cortenbosch... nevens... **jans erve van der borch** » (te St-Martens-Lierde) (14 Nov. 1421)
- BORRE, (van den)** ..... 1364 — « **janne van den borre** den wevere » had renteigendom « buten der oude poer-ten » te Geraardsbergen (20 April 1364)
- 1367 — « gheleghen opt rot tusschen der vesten van der poert [van Geraardsbergen] ende der heerstraten voer **marx van den borrekine** » (24 Dec. 1367)
- 1369 — « Acta fuerunt in Geraldimonte in domo habitationis **Egidii de Fonte**, procura-toris cameracensis foranei ». (Mis-schien kan hier ook wel de Fonte ver-taald worden door « van de Fontey-ne ») (27 Nov. 1369)
- BOSSCHAERT** ..... 1376 — « **clays bosschart** », van Deftinge. (26 Fe-bruari 1376 n.s.)
- 1388 — « **heinric bosscaert** », schepen van Def-tinge (31 Dec. 1388)
- BOSSCHE (van den)** ..... 1369 — « **Egidius de Bosco**, alias Millis « van St-Martens-Lierde (27 Nov. 1369)
Op de rug van het zelfde charter, in schrift van de 14e eeuw: « ab **Egidio dicto van den Bossche**, alias millis ».
- 1403 — « opt bosschelken coutere tusschen **mat-thys erve van den bossche** » (te Steen-huize)
- 1416 — « tenues de **daniel du bois** », heer van ten Riede (17 Maart 1416, in charter van de hertog van Burgondië, 20 Nov. 1474)
- 1416 — « **daneele van den bossche** », heer van ten Riede. (16 Nov. 1416)
- 1419 — « **Danneel van den bossche** » ... « hoer van Janne vanden elsbroucke mer zeghers zone was rudder up tgoet ter planken... inde prochie van Overboe-laer » (7 Januari 1419 n.s.)

- 1441 — « **janne van den bossche** alse kercmeestere vander kercken van audenaerde » (26 Nov. 1441)
- BOSTEELS** ..... 1354 — « gheleghen es inde panistrate (te Geraardsbergen) tusschen **gillis butstheels** huus ende erve » (20 Aug. 1354)
- BOUCHOUTE, (van)** ..... 1335 — « broeder **Janne van Bochoute** », prior der kartuize van St-Martens-Lierde. (21 Dec. 1335, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- 1408 — « **gillis vanden bouchoute** », schepen van St-Martens-Lierde (16 Februari 1408 n.s.)
- BRAKEL, (van)** ..... 1346 — « Ego, **Bernardus**, filius quondam **Rogeri de Brakle** clericus Cameracensis diocesis » ... « pro anniversario meo et Jake mine uxore me ». Had zijn kasteel te Opbrakel. (3 Maart 1346 n.s. Testament)
- 1346 — « **Oliverum**, dominum **de Brakle**, domicellam **Katerinam**, ejus uxorem, domicellam **Elisabeth** filiam eorumdem. » De testamentuitvoerders van voornoemde Bernard van Brakel (voorgaand charter)
- 1346 — « do et lego **Danieli**, filio **Warneri**, quondam fratris mei » (van Bernard van Brakel) (voorgaand charter)
- 1346 — « ... **Margarete**, sorori mee (van Bernard van Brakel) **Elisabeth**, sorori mee, et **Catarine**, sorori mee (voorgaand charter)
- 1347 — « ende wij **Bernaerd van Bracle**... mannen onser vrouwen der graefenede van Singni ». Een der zeven leenmannen « vanden heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, in vidimus van joris van der Boede, zonder datum)
- 1356 — « **Olivier**, rudder, heere van Bracle... Katelyne, vrouwe van Bracle... vrouwe ver **Lysbet** » (hun dochter). Vermeld in het testament van Bernard van Brakel. (7 Mei 1356, kopij 3 Aug. 1361)
- 1356 — « ic, **Bernaert van Brakele**, Rogiers sone wilen was van Brakele, sciltcnape, int' bisscopdoem van Camerike » (zijn testament; 7 Mei 1356, kopij 3 Aug. 1361)
- 1361 — « dat ic, Katelyne van Dorne, myns heren **Oliviers** van Bracle, heren van Upbracle, ghesellinne ende wettelic wijf... » (6 Dec. 1361)
- 1362 — « **jan van brakele** » heeft renteneigendom te Geraardsbergen, « buten der oude poerten » (20 April 1364)
- BRAKELEER, (de)** ..... 1365 — « **janne den brakeleere** » had renteneigendommen te Geraardsbergen, « buten der overpoerten » (2 Dec. 1365)
- BRANTEGHEM, (van)** ..... 1434 — « meester **adriaen van branteghem** priestere ». Had een huis te Geraardsbergen in « sente katelyne strate » (9 April 1434)
- BRAYE, (de)** ..... 1351 — « **ihan de braye** » vermoedelijk van Geraardsbergen (7 Nov. 1351)

- BRECHTS** ..... 1431 — « **oliviere brechts janne brechts**, ghebroeders ende **clause brechts** zuene oliviers vorseit » Hadden grondeigendommen op de « rousselcouterre » te St-Martens- en St-Maria-Lierde) (17 Januari 1431)
- 1442 — « **gheeraert brechts**, gheseit de voldere » was sterfelijk laat van het kartuizersgoed op St-Maria-Oudenhove) (Hooimaand 1442)
- BRECPOT** ..... 1354 — « **ihan brecpot** », schepen van Morenbroek (23 April 1354)
- BROUWER, (de)** ..... 1335 — « **Claus de Briedere** », schepen van Morenbroek (21 Dec. 1335, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- 1414 — « **pieter de brouwere** », erfachtig leenman van den Hove en heer van Zottegem. (28 Sept. 1414)
- BRUYNE, (de)** ..... 1356 — « ... t'Oudenarde... ten beveilne van minen here, der cancellier bi **Janne den Brunen** » (Testament van Bernard van Brakel) (7 Mei 1356, kopij 3 Aug. 1361)
- 1417 — « in dorenveldekin (St-Martens-Lierde) ...ieghen **gillis de brune** (goederenlijst der kartuize van St-Martens-Lierde van circa 1417)
- 1430 — « **gillise den brune** ende maergriete van quaetbeke zinen wettelike wive... » Had grondeigendommen op de « rousselcouterre » te St-Martens- en St-Maria-Lierde) (12 Dec. 1430). — Verfolgt.

EREMBODEGEM.

Valère Gaublomme.

De Costumen van Ronse (1552)

WOORD VOORAF.

In het kader zijner centraliserende politiek in de Nederlanden of in de XVII Provincies, heeft keizer Karel V een hele reeks gewoonterechten doen codificeren. Dit werd gewoonlijk als volgt opgevat. De bepalingen van het gewoonterecht werden door het stedelijk magistraat opgeschreven. Dit stuk werd aan de Raad (hoogste rechtbank per provincie), hier de Raad van Vlaanderen, overgemaakt. Daar werd het tegenstrijdige geschrapt, werden bepalingen in een betere vorm gegoten en ten slotte geordend. Dit geheel belandde dan bij de Geheime Raad (één der drie collaterale Raden : bevoegdheid justitie) om een laatste grondig onderzoek te ondergaan. Op voorstel ten slotte van de gouvernante werd de codex plechtig door de keizer afgekondigd. Dit geschiedde voor Ronse, te Brussel, op 22 December 1552.

zelfde wordt bevestigd in een brief van de sekretaris van het aartsbisdom Mechelen N. Holvoet, gericht aan de pastoor van Steenhuize op 25 October 1742 (f° 42). Hij schrijft dat in het parochieregister van Steenhuize uit het jaar 1588 de twee bovengenoemde kapelanieën reeds vermeld staan. De twee missen werden in de kapel van het kasteel gelezen op Maandag en Vrijdag, of als de prins afwezig was, aan het altaar van O.L. Vrouw in de parochiekerk, of elders als de prins er in toestemt. De drie andere missen werden gecelebreerd « ad obsequium Principis, quem capellanus sequi debet ad castra ». In October 1742 was de Prinses M.-F. de Bournonville reeds enkele maanden overleden, zodat sekretaris Holvoet zegt dat men moet wachten totdat er een nieuwe prins is, om te beslissen of ja dan nee de missen van de kapelanieën elders mogen worden gelezen. Hij vraagt ook aan de pastoor of de parochie wil « continuare solutionem 16 librarum pro sacro matutinali. Nisi etenim fixa sint haec, Presbyter adsciscendus unde vivet ? »

ABDIJ AFFLIGEM.

Dom Cyprianus Coppens O.S.B.

Familienamen uit de charters der kartuize van St.-Martens-Lierde.

II *

- BUCKE**, (van den) ..... 1424 — « **pieteren van den bucke** ». Had land te St.-Jans-Hemelveerdegem (14 Februari 1424 n.s.)
- BUISER**, (de) ..... 1410 — « **jeghen gillise den buser** ». Renteneigenaar te St.-Martens-Lierde: was van Deftinge. « **Joncfrouwe kateline vanden berghe de wedewe joos sbusers, jan de busere** haere sone ende joncfrouwe kateline haer dochter » (31 Okt. 1410)
- 1422 — « **gillis de buzere** », schepen van Deftinge. (3 Mei 1422)
- BULLEGHEM**, (van) ..... 1358 — « ...ende **rasede van bulleghem** », schepen van Geraardsbergen (8 Oct. 1358)
- 1365 — « **Raessede van bulleghem** » schepen van Geraardsbergen (2 Dec. 1365)
- 1367 — « **Raessede van bulleghem** », schepen van Geraardsbergen (24 Dec. 1367)
- 1367 — « **coel van bulleghem** », schepen van Geraardsbergen (24 Dec. 1367)
- 1392 — « **Adriaen van bulleghem** », schepen van Smeerebbe (in die gemeente is spraak van « den vivere te bulleghem ») (12 April 1392)
- 1397 — « ...jeghen joufrauwen beatrijsen weduwe **coels van bulleghem** » (5 Febr. 1397 n.s., vidimus 23-1-1419 n.s.)

(*) Zie blz 109 in het vorig nummer.

- BYLS** ..... 1397 — «**grielen sbils erve**», te Overboelare (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- CAMMERS** ..... 1364 — «**buten der oude poerten** [van Geraardsbergen] ...**claus kammers jans skammers sone** [ervel] (20 April 1364)
- ..... 1434 — «**neven jan scammers...**» in «**sente katalinen straete**» te Geraardsbergen (9 April 1434).
- CANTERE, (de)** ..... 1417 — «**up den everensberch in deefthinghe ieghen pieter de cantere**» (lijst der goederen der kartuize van St-Martens-Lierde, circa 1417)
- CAPROEN** ..... 1410 — «**collaert capruun**», vermoedelijk van Geraardsbergen (16 Januari 1410 n.s.)
- CARRYN** ..... 1519 — «**pieter karryn**», schepen van ten Riede in St-Maria-Lierde (24 Oct. 1519)
- CASTELEER, (de)** ..... 1519 — «**meester janne de casteleer** van synder heerlicheden ende vierscaren ten Riede in de prochie van sente marien-lierde» (24 Oct. 1519)
- CEUTERICK** ..... 1318 — «...ende ane **wouters cotrix hoer**», te St-Maria-Oudenhove. (Zondag vóór St Michiel, 1318, in vidimus van 24 Maart 1403)
- ..... 1431 — «**pieter kuetric**», schepen van St-Maria-Oudenhove. (14 Februari 1431 n.s.) Hij was in 1432 ook schepen (16 Maart 1432 n.s. en 28 Sept. 1432)
- CHIMAY (van)** ..... 1354 — «**neven maroten van chimaet**», ver-
noemd in akte voor de wet van heer van Ligny. (10 Maart 1354)
- CHRISTIAENS** ..... 1369 — «**jeghen laurense kerstiaens** van sente Martiins-lierde (20 Mei 1369)
- CLERCK (de)** ..... 1347 — «**ende ic, Robbin de Clerc**, meyere van Nederbracle.» (8 April 1347, in vidimus van Joris van der Boede, zonder datum)
- ..... 1347 — «**Jan de Clerc**» ... «**mannen onser vrouwen der graefenede van Singni**». Hij was een der zeven leenmannen «van den heerscepe van Nederbrakele» (8 April 1347, zie voorgaande)
- ..... 1350 — «**ende Jhanne, Gillys Clercs soene van der Haghe**» van Parike.
- ..... 1350 — «**Jhan die clarc van der Haghe**», schepen van «der wet van parec», zelfde als voorgaande. (28 Oktober 1350)
- ..... 1414 — «**gillis de Clerc van der haeghen**», erfachtig leenman van de heer van Zottegem. (28 September 1414)
Gillis de cleric die men seit van Eede-ghem», dezelfde als voorgaande (id.)
- COLLAERT** ..... 1397 — «...an deeke te sateldinghen [Zarlardinghe] ...an de herstrate ende **Jan Collaerts lochtin**» (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- COLLE** ..... 1361 — «te **Jans coilie**», vermoedelijk van Geraardsbergen. (18 April 1361)

- COLLIN** ..... 1355 — « **jhan coelins** », schepen van St-Martens-Lierde. (8 Dec. 1355)
Hij was er ook schepen in de jaren 1356 (8 Dec. 1356, in vidimus van 16 Februari 1408 n.s.), 1357 (26 Febr. 1357 n.s.) en 1378 (12 Mei 1378)
- 1392 — « **Gheeraert Coelyns** », meier van Smeer-ebbe. (12 April 1392)
- 1394 — « **gherart colins jans zone** van lierde » [St-Martens-Lierde] (copie in Register nr 3, f°. 73.)
- 1407 — « **gheraerde coelins** van lierde ». Dezelfde als de voorgaande (5 Sept. 1407)
- COOLS** ..... 1410 — « **clays cools** », schepen van St-Martens-Lierde (31 Okt. 1410)
Hij was er ook schepen in de jaren 1415 (6 Juli 1415), 1416 (20 Okt. 1416), 1421 (14 Nov. 1421), 1425 (25 Okt. 1425), 1427 (1 Dec. 1427), 1430 (12 Dec. 1430), 1431 (17 Januari 1431 n.s.)
- 1416 — « **Clays cools** », schepen van de heerlijkheid ten Riede. Dezelfde als de voorgaande. (16 Nov. 1416)
- 1421 — « **Clays cools** », baljuw van « Daneel van den Bossche van zyn heerscepe [ten Riede] in de prochie van martens lierde ». Hij is de zelfde als hoger (10 Okt. 1421)
- COMPEIN** ..... 1394 — « **jan copeyne** », meier van St-Martens-Lierde (1394, copie in Register nr 3 f° 73)
We vinden hem als schepen van hetzelfde dorp in 1410 (31 Okt. 1410), 1416 (20 Okt. 1416), 1421 (10 Okt. 1421), 1425 (25 Okt. 1425), 1431 (17 Januari 1431), 1430 (12 Dec. 1430) Hier komt hij voor onder de naam « Jan Compeyn ».
- 1394 — « **gillis copeyn** », schepen te St-Martens-Lierde en ook schepen van « Raessen vanden Riede [van de heerlijkheid ten Riede] in sente martins lierde » (1394, Copie in Register nr 3, f° 73)
- 1408 — « **lievins sone gillis compein** », schepen van St-Martens-Lierde. Dezelfde als hoger. (16 Februari 1408 n.s.)
- 1410 — « **henric compein** », baljuw van St-Martens-Lierde (31 Okt. 1410)
- 1421 — « **janne den langhe ende gheertruden compeins** sinen wetteleken wive » (10 Okt. 1421)
- CORNES** ..... 1354 — « **tusschen milles cornes** erve » te Ophasselt. (23 April 1354)
- CORROIT** (van) ..... 1335 — « **Jc. Goessin van Corroit**, here van Morenbrouch » (21 Dec. 1335, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- 1354 — « **alse scepenen heinrics van couroet** te hasselt » [Ophasselt] Hij was heer van Morenbroek (23 April 1354)

- CORTE** (de) ..... 1367 — «op de wustine [te Overboelare] neeven **gillis corten** erve»
...van **ihanne den corten** ende van maroerien sinen wetleghen wive»
(26 Okt. 1367)
- COUSEMAECKER** (de) ..... 1367 — «her **ihan decousemakers**», vermoedelijk van Geraardsbergen (26 Okt. 1367)
- CORTSTERT** ..... 1365 — «**heinric corstert**», schepen «van hasselt [Ophasselt] binnen vriededen» (25 Januari 1365)
- COSSYNS** ..... 1367 — «**jan cessun**», schepen van Deftinge (12 Januari 1367 n.s.)
1387 — «**jacop cosiin**», schepen te Deftinge (15 Maart 1387 n.s.)
- COUWENBERGHE** (van) ... 1426 — «**joryse van coudenberghe** weese» Vermeld in akte voor de wet van Ophasselt. (24 Mei 1426)
- CRABBE** ..... 1318 — «ane **pieteren crabben**», te St-Maria-Oudenhove (Zondag vóór St Michiel 1318. in vidimus van 24 Maart 1403 n.s.)
- CRAEYEN**, (van der) ..... 1358 — «**olivier van der craeyen**» van Geraardsbergen (8 Okt. 1358)
- CRANE** (de) ..... 1388 — «**symoen de crane**», schepen van Geraardsbergen. (1 Aug. 1388)
- CROX** ..... 1397 — «inde cortelake [te Overboelare] nevens... ende **jan croxs mersch**...» (5 Febr. 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- CUBBER** (de) ..... 1417 — «in zeghelsem... up **gillis de kubbere**» (goederenlijst der kartuize van St-Martens-Lierde, van circa 1417)
- CUELSBROEK** (van) ..... 1419 — «**gheeraert van cuelsbrouc**», schepen van Geraardsbergen (9 Maart 1419 n.s.)
- CULHEM** (van) ..... 1397 — «**Rogier van culhem**, die men seit vander planken». Pachter van het goed ter Planken te Overboelare. (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- DAMME** (van den) ..... 1369 — «ende **jans hofstede van den damme**», te St-Martens-Lierde (20 Mei 1369)
1519 — «**jan vanden damme**», schepen van Jan de Casteleer, heer van ten Riede (St-Maria-Lierde)
- DANEELS** ..... 1396 — «up den boesdal [te Deftinge] neven **margrieten daneels** erve» (1396, in vidimus van 20 Hooimaand 1432)
- DAUCIE** ..... 1426 — «broeder **heinric daucie**», procurator der kartuize van St-Martens-Lierde (5 Wedemaand 1426)
- DEKEN** (de) ..... 1355 — «**jhan de deken** de linnen wevere» vermoedelijk van St-Martens-Lierde. (8 Dec. 1355)
- DIJKE** (van den) ..... 1274 — «**Jehan del Dike**», leenman van Jan, heer van Schendelbeke (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- DOOLAEGHE** (van den) ... 1396 — «up den steenberch [St-Maria-Lierde] tusschen **adriaens vanden doelaghen** erve» (1396, in vidimus van 20 Hooimaand 1432)
1410 — «**Adriaen vander doelaghen**», schepen van Overboelare (16 Januari 1410 n.s.)

- DOORNE** (van) ..... 1361 — « dat ic, **Katheline van Dorne**, mijns heren Oliviers van Bracle, heren van Upbracle, ghesellinne ende wettelic wyf... »
« dat myns heren **Jhans** was **van Dorne**, myns broeder » [van Katheline].
Is van Dorne soms geen verbastering van Horne-Hoorne? Want ze vraagt haar gift te doen erkennen « ...ende specialeic der wet van Dorne, ende den heren ende der wet van Hantworpen » (6 Dec. 1361, in vidimus van 18 April 1361)
- DOORNIJK** (van) ..... 1328 — « **Heinric Tornoys** » meier van Nederboelare (Neder Boenlaer). Hij komt ook voor onder de naam van « **Heinric Ternoys** » (17 Okt. 1328). Hij was er nog meier in 1362 (14 Juli 1362)
- DORPER** ..... 1346 — « presentibus discretis viris... **Rasone dicto Dorpere** », getuige van het testament van Bernard van Brakel. (3 Maart 1346 n.s.)
- DROESBEKE** ..... 1406 — « **pieter droesbeke** », schepen van St-Martens-Lierde (15 Mei 1406). In 1408 was hij ook schepen (16 Februari 1408 n.s.)
- DUIMKENS** ..... 1318 — « dat **willems duemkins** was », vermoedelijk van Opbrakel. (Zondag vóór St Michiel 1318, in vidimus van 24 Maart 1403 n.s.)
- EECKE** (van den) ..... 1519 — « **jacob van eeyke** », schepen van Jan de Casteleer, heer van ten Riede. Wellicht kan deze naam een verbastering zijn van « van den Oycke » die te St-Martens-Lierde nog veel voorkomt. (24 Okt. 1519)
- EGGERICK** ..... 1355 — « **peeter eggherixs** », van St-Martens-Lierde (8 Dec. 1355)
- ELSBROECK** (van den) ... 1397 — « by consente van joufrouwen beatrijsen baten dochter weduwe **janne van den elsbroucke** » (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
1419 — « Daneel van den bossche... hoer van **janne vanden elsbroucke** mer zeghers zone was rudder... » (7 Januari 1419 n.s.)
- ENDEMAN** ..... 1372 — « meester **jan ende man** », schepen van Geraardsbergen (8 April 1372) « Meester **Jan Endeman** » was er ook schepen in 1373. (8 April 1373 n.s.)
- ERPE** (van) ..... 1360 — « post decessum nobilis viri domini **Philippi dicti de Erpe**, militis, qui quidem miles curtem nostram de Lierde Sancti Martini cum suis appendiciis titulo emptionis ad vitam suam possidere dinoscitur ». Het gaat hier over het Monnikshof der St-Martensabdij van Doornik, te St-Martens-Lierde, waar zich de tiendenschuur der abdij bevond. Thans behoort dit hof aan de h. Ceuterick.

- ESSCHE** (van den) ..... 1365 — «**Jan van den essche**» van St-Martens-Lierde. (19 Nov. 1365)
- 1408 — «**jan van den essche**» schepen van St-Martens-Lierde. Dezelfde als de voorgaande. (16 Februari 1408 n.s.)
- 1408 — «**artuer van den essche**». Hij was de «voogd» der kartuize van St-Martens-Lierde. (16 Februari 1408 n.s.)
- 1427 — «**arthur vanden hessche**», dezelfde als hoger, schepen van St-Martens-Lierde (1 Dec. 1427). Hij was ook schepen in 1430 (12 Dec. 1430)
- FAINGNAERT** ..... 1416 — «broucx die **jacop faengaerts** was» [van St-Martens-Lierde] (13 Nov. 1416)
- FERRE** (de) ..... 1274 — «**Jehan li Ferre**», schepen van Morenbroek. (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447). Misschien staat Ferre hier voor Perre?
- FIENNES** (van) ..... 1460 — «onsen heere van fiennes van sottteghem van sente marien oudenhove»
«een jaerghetide voor Edele ende werde van goeder memorie mer vrouwe philippine van meleun in haeren tyt vrouwe van fiennes»
«voor [jaargetijdel] jacoppe ende janne van lucenborch, kinderen van mer vrouwe vors.» (18 Sept. 1460, copie in Register nr 3 fol. 75)
- FOREESTE** (van den) ..... 1434 — «**colaert vanden foreeste**», schepen van Geraardsbergen. (23 Hooimaand 1434)
- FORMERS** ..... 1358 — «...ende **willems formers** huus», in de «brinxstrate» te Geraardsbergen. (8 Okt. 1358)
- FOUSSEUX** (van) ..... 1373 — «...gheduchten heere mer **Janne van fousseux** ridder heere vanden lande van boulaer» (Vidimus 4 Dec. 1387)
- FROET** (den) ..... 1367 — «jeghen **segheren den froet**», vermoedelijk Overboelare (26 Okt. 1367)
- GAFFELKIN** ..... 1351 — «**gillis gaffelkin**», schepen van Geraardsbergen (7 Nov. 1351)
- GALEWYTEN** ..... 1406 — «up plancvelt... **jan galewyten**» [van Deftinge] (15 Mei 1406)
- 1426 — «**arende gillewicten**», pachter van het Hof te Boesbroek te Deftinge, eigendom der kartuize van St-Martens-Lierde. (5 Wedemaand 1426)
- GALMAERDEN** (van) ..... 1362 — «jeghen **goeeverde van galmaerden**» van Geraardsbergen (26 Okt. 1362)
- 1419 — «**mattheus van galmaerden**», van Geraardsbergen (9 Maart 1419 n.s.)
- GASSELBERGHE** (van) ... 1419 — «jeghen **willemme van gasselberghe** als ontfanghere vanden heyleghen gheest van senter claus prochie inde stede van ghend» (9 Maart 1419 n.s.)
- GAVER** (van) ..... 1350 — «bezeghelt met myns heren **jhans** zeghele **van Gavere**, ruddere ende here van der herschepien van Parec [Parikel... «drie bunre... liggende in de prochie van Areweteghem [Erwetegem] onder de voorseyde wet van Parec» (28 Okt. 1350)

- GHEVAERT** ..... 1441 — « **janne ghevaerde** », woonde in de « de-
nistrate » te Oudenaarde. (26 Nov.
1441)
- GHEYLINC** ..... 1274 — « **Nicholaus Gailinc**, borgois de gra-
mont » (Dec. 1274, in vidimus van
24 Dec. 1447)
- 1328 — « quod vir discretus et nobilis **Johannes**,
dictus **Gheylinc**, consiliarius domini
comitis Flandrie... » (11 Dec. 1328)
Hij was de stichter der kartuize van
St-Martens-Lierde.
- 1335 — « **Claus Gheilync**, **Raes Gheilynx** zone
was ende **Raes Gheilynx** broedere es
op den tijt van nu... (21 Dec. 1335, in
vidimus van 24 Dec. 1447)
- 1344 — « **jan adriaen gheylincs** sone », was meier
van St-Martens-Lierde (11 Maart 1344
n.s., in vidimus van 16 Februari 1408)
- 1354 — « **gherart gheylinc** », schepen van Geraardsbergen (20 Aug. 1354)
Dezelfde « **gheeraert ghaeylinc** » was
ook schepen in 1367 (24 Dec. 1367)
- 1369 — « **Adriaen gaylinc** », schepen van Gillis
van den Riede [ten Riede] inde prochie
van s. martiins lierde (20 Mei 1369)
- 1378 — « **jeghen adriane gheylinghe** » dezelfde
als de voorgaande, « van sente martins
lierde » (12 Mei 1378)
- 1427 — « **margrieten gheylincx** wedue clays van
den houte ende haren kinderen ». Ver-
moedelijk van Geraardsbergen. (1 Dec.
1427)
- 1441 — « **Jan gherlinc** », schepen van Geraards-
bergen. (9 April 1441 n.s.)
- 1441 — « **jan gheylinc** », als man van voochdien
huter name van den tsartreusen » van
St-Martens-Lierde (10 Mei 1441, copie
in Register nr 3 (in 't begin)
- GHYS** ..... 1416 — « **Gillis ghys** », schepen van St-Martens-
Lierde (20 Okt. 1416), was ook sche-
pen van de heerlijkheid ten Broeke te
St-Martens-Lierde (16 Nov. 1416) en
schepen van Daneel van den Bossche
van zijn heerlijkheid ten Riede (16
Nov. 1416)
In 1427 was hij nog schepen van St-
Martens-Lierde (1 Dec. 1427)
- GHISTEL (van)** ..... 1431 — « **margrieten van ghistele** vrouwe was
van kalkene vooghdersse van wychelne
[Wichelen] ende tsheerscamp [Sers-
kamp] ende jhans van massemine heere
van kalkene zone mir vrouwen vor-
seit » (14 Febr. 1431)
Zij hadden goederen te St-Maria-
Oudenhove.
- 1432 — « **tgoet ter nuwerpoort** (St-Maria-Ouden-
hove) toebehorende den hoyre vrouwe
margriete van **ghistele** (28 Sept. 1432)
- GILLIENS** ..... 1406 — « **gillis gilliens** », schepen van Deftinge.
(15 Mei 1406)
- GODDYNS** ..... 1392 — « **tonkerzele** [Onkerzele] by der kercken
welke was **godeverts goddins** »
(5 Maart 1392 n.s.)

- GOETWERT** ..... 1328 — « **Jhan Goetwert** », schepen van Nederboelare. Heet ook « **jhan goetwere** » (17 Okt. 1328)
- GONTAERT** ..... 1417 — « in oudenhoven marie (St-Maria-Oudenhove) **geraerde gouttaert** » (goederenlijst der kartuize van St-Martens-Lierde, circa 1417)
- 1442 — « **gheeraert gottaert** », schepen van St-Maria-Oudenhove (andere dag in Hooimaand 1442)
- 1447 — « viro **Geraerdo Gontaert** testibus... » dezelfde als de voorgaande (30 Sept. 1447)
- GORICKX** ..... 1350 — « **gilliis Goriicx** », baljuw van Parike. (28 Okt. 1350)
- GRACHT** (vander) ..... 1367 — « **jacops bouf van der gracht...** ». Deze had grondeigendommen te St-Martens-Lierde. (12 Januari 1367 n.s.)
- 1387 — « **jan van der gracht** », had goederen te Deftinge. Zijn moeder was « **Kateline van Waesberghe** » (15 Maart 1387 n.s.)
- 1388 — « jousfrouwe katelinen van waesberghe **jacops** weduwe **vander gracht** (31 Dec. 1388)
- 1391 — « up **heinricke van der gracht** »; had goederen te Geraardsbergen (5 Febr. 1391 n.s.)

EREMBODEGEM.

Valere Gaublomme.

Costumen vande Heerliche ende Vryhede van Ronsse.

I. TITEL.*

Van Jurisdictie vande Heerliche van Ronsse.

I. Artikel.

Inde selve Heerliche van Ronsse zijn vier Sergeanten, de welke vermoghen te apprehenderen, ende antasten alle quaet-doenders, ofte Delinquanten binnen de selve Heerliche van Ronsse, ende de gevangene stellen in vanghenisse vanden Heere ofte Vrouwe van Ronsse ende van hunne Exploiten rapport doen anden Bailliu, ofte Stede-houder, ende hebben voor hun Exploiten van antastinghen, van elcken Delinquant ofte Misdadigen, twintich schel. par. ten koste vanden Heere, ofte Vrouwe van Ronsse.

II.

Item de selve Sergeanten vermogen tot begeerte van Partye, te doen Verboden ende Arresten op de Goeden inde selve Heerliche van Ronsse, maer en vermogen niemand te arresteren voor schult inde selve Heerlicheyt ter begeerte van Partye, het en ware dat degene die-men soo wilde arresteren,

(*) Zie blz. 115 in ons vorig nummer.

bekende brief van graaf Boudewijn van Henegouwen (1185-1190) over het toltarief voor de scheepvaart op de Dender tussen Dendermonde en Aalst zijn sprekende bewijzen voor het vroege bestaan, reeds in de 12^e eeuw, van een vrachtvaart op de Dender (19).

Antwerpen.

JOZEF VAN CLEEMPUT.

Volgen nog :

II. De handelsweg Brugge-Keulen.

III. De overstromingen te Aalst in de 15^e eeuw.

IV. Het toponiem Seeberg :

a) excerpten

b) interpretatie

c) verklaring van de overgang seeborgher brugghen › seebergher br.

Familienamen uit de charters der kartuize van St.-Martens-Lierde. (*)

- GREM (de)** ..... 1410 — « **Raesse de grem** », meier van St-Martens-Lierde (31 Oct. 1410). Hij was er ook meier in 1415 (6 Juli 1415), 1416 (20 Okt. 1416), 1430 (12 Dec. 1430), 1431 (17 Januari 1431 n.s.) Hij was baljuw van Simoen de Ruwe, van zijn heerlijkheid ten Broeke in St-Martens-Lierde, 1415 (9 Dec. 1415), 1416 (16 Nov. 1416). Hier komt hij voor onder de naam van « **Raesse de grom** ». Hij was ook baljuw van Daneel van den Bossche, van zijn Heerlijkheid ten Riede, in 1416 (16 Nov. 1416)
- GRIEK (de)** ..... 1415 — « **Gillis de griet** », schepen van St-Martens-Lierde (6 Juli 1415). Hij trad nog als schepen op in 1416 (20 Okt. 1416). Verder was hij schepen van de heerlijkheid ten Broeke, in dezelfde gemeente in 1415 (9 Dec. 1415) en in 1416 (16 Nov. 1416). In deze laatste jaren staat hij vermeld als « **Gillise de griec** ».
- GROENINCKX** ..... 1392 — « ghelegghen int Buenderkyn [te Smeerebbe]... neven **christiaens groeninckxs** » (12 April 1392)
- 1403 — « opt grote Cruus [te Steenhuize]... **gillis groeninckx** erve » (25 Okt. 1403)

(*) Zie het vorig nummer, op blz. 141.

(19) Oscar Reyntens, o.c. p. 3: Talis est conditio de navium theloneo que transeunt per Theneramundam eundo ut redeundo de Alost...

Uit deze tekst blijkt verder dat er op dat tijdstip zelfs een vrachtvaart bestond tussen Dendermonde en Geraardsbergen. Drie soorten schepen worden in deze oorkonde vermeld: **Parva navis** que agitur remige parvo et manu — **Mediaris navis** ad quam remex suspensus est funiculo — **Magna navis** ad quam suspensus est remex ferro, quem vulgus vocat helmroder...

- GROVE** (de) ..... 1418 — «jeghen **corniillisze den grove**» te St-Martens-Lierde (11 Maart 1418 n.s.) Wellicht werd deze naam geschreven volgens de uitspraak en zou evengoed kunnen «de graeve» zijn.
- GRUYTER** (de) ..... 1436 — «super hereditates quondam stephani majoris apud roest [te Opbrakel]... fuerunt... **Walteri dicti Gruiters**» (3 Maart 1346 n.s.)
- GUCHTE** (van den) ..... 1347 — «**Heynric van den ghuchte**» leenman «onser vrouwen der graefenede van Singni». Hij was een der zeven leenmannen «van den heerscepe van **Nederbrakele**» (8 April 1347, vidimus van Jan vander Boede, zonder datum).
- 1347 — «**claus van den guchte**» evenals Heynric leenman «onser vrouwen der graefenede van Singni» en een der zeven leenmannen «vanden heerscepe van **Nederbrakele**» (zelfde charter als voorgaande)
- HAECK** (de) ..... 1388 — «**symoen de haec**», schepen van Geraardsbergen (1 Aug. 1388)
- 1419 — «**henric de haec**», schepen van Overboelare. (23 Januari 1419 n.s.)
- HAGHEMUYTER** (de) ..... 1388 — «**jan de hagemutere**», schepen van Deftinge. (31 Dec. 1388)
- 1419 — «**raesse de hagemutere**», schepen van Geraardsbergen. (9 Maart 1419 n.s.)
- HAGHEN** (van der) ..... 1362 — «tusscher der ouden brugghen ende den cleynen brugxkine tusschen... ende **wouters vander hagen huus**» te Geraardsbergen (26 Okt. 1362)
- 1417 — «ymmelverdighem [Hemelveerdigem] van **natalyen vander hagen weghe**» (goederenlijst der kartuize van St-Martens-Lierde, zonder datum, circa 1417)
- 1422 — «**Martin vander haghe**» leenman van Jan van Melun, heer van Zottegem. Hij was vermoedelijk van St-Maria-Oudenhove. (26 Aug. 1422 in vidimus van 30 Sept. 1447)
- 1434 — «**jan vander hagen jans sone**», had rentegoederen te Geraardsbergen (9 April 1434)
- HALFSTEENS** ..... 1358 — «jeghen **wouteren halfstene**», woonde te Geraardsbergen, in de «bruxstrate» (8 Okt. 1358)
- HAMEYDEN** ..... 1318 — «hoefstat die **wouter hameyds** was» (te St-Maria-Oudenhove (Zondag vóór St Michiel 1318, in vidimus van 24 Maart 1403 n.s.)
- 1318 — «**heinricke hameyden**», had rentegoed te St-Maria-Oudenhove (Charter: voorgaande)
- HOEME** (van) **HAMME?** ... 1356 — «ghebeden her **Janne van Hoeme**, openbaren tabellioene...» Et ego, **Johannes**, dictus de **Hoeme**, Cameracensis dyocesis publicus imperiali auctoritate notarius» (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)

- HASAERT** ..... 1335 — « **Gillis Hasard** », schepen van Morenbroek (21 Dec. 1335, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- 1365 — « **pieter hasaert** » schepen van de Heer van Zottegem « in de prochie van haselt » [Ophasselt] (19 Nov. 1365)
- 1394 — « **steven hazaerde** » had renten op een huis « aen doverpoerte » te Geraardsbergen. (9 Dec. 1394) .
- 1403 — « **jan hazaert** » vernoemd in akte voor de wet van Vloerzegem. (25 Okt. 1403). **jan hasaert** » ook vernoemd in akte voor de wet van Steenhuize (25 Okt. 1403)
- HASEVELD** ..... 1347 — « **Jan Hasevelt** », leenman « onser vrouwen der graefenede van Singni ». Hij was een der zeven leenmannen van « den heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, in vidimus van joris vander boede, zonder datum)
- 1410 — « **pieter haesvelt** » schepen van St-Martens-Lierde (31 Okt. 1410)
- HASSELT** (van) ..... 1356 — « **Janne van hasselt** » [Ophasselt]. Een der testamentuitvoerders van Bernard van Brakel. (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)
- 1365 — « jan de wouwe alse meyer inde stede van **gheraerde van hasselt** inde selve prochie » (19 Nov. 1365)
- HAVESKERKE** (van) ..... 1417 — « **Ic franschoys van haefskerke** ruddere Bailliu vanden graefscepe ende lande van Aelst ende vander stede van ghehoudsberghe » (4 Januari 1417 n.s., in vidimus van 15 Februari 1417 n.s.)
- HECKE** (van den) ..... 1420 — « buten der overpoorten » [te Geraardsbergen] « **goessin vanden ecke** » (17 Aug. 1420)
- 1460 — « broeder **janne vanden hecke** », prior der kartuize van St-Martens-Lierde. (18 Sept. 1460. Copie in Register nr. 3, fol. 75)
- HEDE** (van den) ..... 1350 — « **Ic. Magriete Lenten, docter van den Hede** claus wyf van der Heide » so ghevic myn **huus ten Hede** », te Erwetegem. (9 April 1350)
- HEGHE** (van) ..... 1403 — « te vluerzeghem [Vloerzegem] te conteke tusschen **lievins erve van heghe** » (25 Okt. 1403). Hij was schepen van Vloerzegem (zelfde charter)
- HEIDEN** (van der) ..... 1350 — « **Ic, Magriete Lenten, docter van den Hede, claus wyf van der Heide** » « so ghevic Jhanne Heitbarghe, **Claus soene van der Heide** » (9 April 1350). Vermoedelijk waren ze van Erwetegem.
- 1431 — « **ghildolf vander heyden** », procurator der kartuize van St-Martens-Lierde. (17 Januari 1431 n.s.)

- HEITBARGHE** ..... 1350 — «so ghevic [Magriete Lenten] **Jhanne Heitbarghe**, Claus soene van der Heide (9 April 1350)
- HEMBYSE** (van) ..... 1441 — «**Oliviere van hembyse** van zinen hove ende heerscepe van Up-brakele» (10 Mei 1441, copie in Register nr 3 fol., vooraan).
- HEMELVEERDEGEM** (van) 1274 — «par devant signour **Olivir de Imelverdighem** chivalir... (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- HERENCOUTE** (van) ..... 1362 — «**mangheline van herencoute** ende joufrauwe trusen van den planken sinen wetteghen wive». Hij had eigendommen te Onkerzele en te Geraardsbergen (14 Juli 1362)
- HERFELINGEN** (van) ..... 1274 — «**Jehan de Herflighem**»,... comme eskivins» (schepen) van «Morenbroch» (Morenbroek) (Dec. 1274, in vidimus van 24 Dec. 1447)
- HERREGODTS** ..... 1357 — «**Jacop hergoet**», schepen van St-Martens-Lierde (26 Februari 1357 n.s.)
- 1416 — «**Gillise heergoote**» pachter van het «goet ter weeden» te St-Martens-Lierde, eigendom der kartuize aldaar. (13 Nov. 1416)
«kateline siin moedere ende **heyne heergoot** siin broedere» (van voornoemde Gillise) (voorgaande charter)
- 1418 — «tusschen myr **joufrauwe hergoets** erve» op de Lierdekouter te St-Martens-Lierde (11 Maart 1418 n.s.)
- 1422 — «**diederyc hergoyt**», schepen van Deftinge (3 Mei 1422)
- 1425 — «**gillis heergoot** ende paroone zyn... wyf» te St-Martens-Lierde (25 Okt. 1425)
- HERTOG** (de) ..... 1354 — «**gosin de hertoghe**», vernoemd in akte voor de wet «van de heer de ligny» (10 Maart 1354 n.s.)
- 1396 — «up den boesdal (te Deftinge) nevent cappelvelt... **arendts shertoghen** lant» (1396, in vidimus van 20^e der Hooimaand 1432) Beide waren vermoedelijk van Deftinge of Geraardsbergen.
- HERZELE** (van) ..... 1356 — «presentibus ibidem discretis et honestis viris videlicet...
Gerardo dicto de Heerseele pelliperio» burger (inwoner) van Geraardsbergen (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)
- 1409 — «soubz messire **Daniel de Herzelle** autrement dit «here van den Broucke». Het gaat hier over het hof ten Broeke te St-Maria-Oudenhove, dat om het jaar 1409 het goed en hof ter Nieuwerpoort heette, eigendom der kartuizers van St-Martens-Lierde (Juli 1409)
- 1422 — «**Daniel de herzelle** chevalier seigneur de le brouke». Was leenman van Jan van Melun, heer van Zottegem, St-Maria-Oudenhove en Ophasselt (26 Aug. 1422, in vidimus van 30 Sept. 1447)

- 1460 — « **joncheer janne van herzele** heer vanden heerscepe van lyelaer in sente marien-oudenhove ». (18 Sept. 1460. Copie in Register nr. 3, fol. 75.)
Het nog bestaande kasteel van deze vroegere heerlijkheid behoort thans aan de Eerwaarde Zusters van Opbrakel.
- HOEFS** ..... 1367 — « ghelegghen opt rot tusschen der vesten van der poert (te Geraardsbergen)... voer... ende **ihan hoefs** » (24 Dec. 1367)
- HOEN** ..... 1378 — « dat **dierlay hoen** poertre inde stede van Audenarde » (12 Mei 1378)
« ten live van **pieter hoene** tvorseide dierlays broeder » (voorgaande charter)
- HOLDERBEKE** ..... 1426 — « **jan hoelbeke** », schepen van Ophasselt
1432 — « **jhan van der hollerbeke** », schepen te St-Maria-Oudenhove. (28 Sept. 1432)
- HOME** (de le) ..... 1411 — « a damoiselle ghertruud vefve de feu **gautier de le home** » Aan deze behoorde te St-Martens-Lierde de grond waar de fonteinen zich bevonden en aan hem kocht d'Ogierlande deze grond, opdat de kartuizers deze fonteinen konden benutten door het aanleggen ener waterleiding. (Januari 1411 n.s.)
- HONDSCHOTE** (van) ..... 1347 — « broeder **Kerstiaen van Honscote** », kartuizer te St-Martens-Lierde (8 Juli 1347, in vidimus van Jan van der Boede, zonder datum.)
- HONDT** (d') ..... 1347 — « **jan de hont** », leenman « onser vrouwen der graefenede van Singni ». Een der zeven « mannen van den heerscepe van Nederbrakele » (8 April 1347, in vidimus van Joris van der Boede, zonder datum)
- HOUSTRATEN** (van) ..... 1356 — « presentibus... **Gerardo dicto de Houstraten** filio Katerine », burger van Geraardsbergen. (7 Mei 1356, copie 3 Aug. 1361)
- HOUTE** van den) ..... 1419 — « inde overste hueneghemstrate (te Geraardsbergen) **adriaens vanden houte** huus » (9 Maart 1419 n.s.)
1427 — « margrieten gheylyncx wedue **clays van den houte** », vermoedelijk van Geraardsbergen. (1 Dec. 1427)
- HOUWERE** (de) ..... 1424 — « **jan de houwere** », schepen van Geraardsbergen (21 Nov. 1424)
- HOVEN** (van) ..... 1394 — « up **janne van hoven** » vermoedelijk van Geraardsbergen (9 Dec. 1394)
1420 — « **lysbetten van hoven** huus... neven doverpoorte (te Geraardsbergen) (17 Aug. 1420)
- HUCKEM** (van) ..... 1397 — « int eechout (te Overboelare)... neven **lisbetten van huckem erve** » (5 Februari 1397 n.s., in vidimus van 23 Januari 1419 n.s.)
- HUGHEVELDE** (van) ..... 1392 — « **Claus van Hughevelde** », schepen van Smeerebbe (12 April 1392)

- HUSTIJN** ..... 1365 — « **jan hustijn** », schepen te Ophasselt (19 Nov. 1365)
- HUYSSSE (van)** ..... 1412 — « wy broeder **gueraed van huusen** prioor vanden bossche » (kartuize St-Martens-Lierde) (12 April 1412, copie in Cartularium f° 10)
- IDEGEM (van)** ..... 1373 — « **jan van Ydeghem** », leenman van Jan van Fousseux, heer van Boelare. Was vermoedelijk van Geraardsbergen. (1373, in vidimus van 4 Dec. 1387)
- 1403 — « **pieter van yedeghem** », baljuw van Steenhuize (25 Okt. 1403) en in 1414 vernoemd als erfachtig leenman van den Hove en heer van Zottegem (28 Sept. 1414)
- 1418 — « **mattheus van yedeghem** », schepen van Geraardsbergen (11 Maart 1418 n.s.)
- 1419 — « **pietere van yedeghem** », schepen van Geraardsbergen (9 Maart 1419 n.s.)
- JONGHE (de)** ..... 1355 — « **de jonghe jhan** », schepen van St-Martens-Lierde (8 Dec. 1355)
- 1396 — « up den boesdal (Deftinge) neven **gillis sionghen** erve » (1396, in vidimus van 20 Hooimaand 1432)
- KERCHOVE (van den)** ..... 1333 — « **jhan van den kerchove** » schepen van St-Martens-Lierde (9 Juni 1333)
Was eigenaar van de 6 bunder bos en broek « de Viversdal (Wevelsdal) » te Nederbrakel, een leen van het huis van Ronse en dat aan de graaf van Namen behoorde (als heer van Ronse). Bij akte van 8 April 1347 schonk hij dit aan de kartuize van St-Martens-Lierde (8 April 1347, in vidimus van Jooris van der Boede, zonder datum. Tevens was hij « sterfelijk laet » van het kartuizersgoed te Erwetegem (28 Okt. 1350). Hij was schepen te St-Martens-Lierde in 1357 (26 Febr. 1357 n.s.) en in 1367 (12 Januari 1367 n.s.)
- 1396 — « neven **joffrouwe lysbetten lant van den kerchove** » op het Nederhuisveld te St-Martens-Lierde (1 Mei 1396)
- 1408 — « **janne vanden kerchove** », baljuw van « den lande van Aelst » (16 Febr. 1408 n.s.)
- 1422 — « **philips vanden kerchove** » had eigendommen te Deftinge (3 Mei 1422)
- 1432 — « **adriaen kerchof** » had rentegoederen te St-Maria-Oudenhove (16 Maart 1432 n.s.)
- 1442 — « van her **anchelmo keerchove** priestre als gheheel hoir van **adriaen keerchove** sinen vadere » (over goederen te St-Maria-Oudenhove) (Andere dag in Hooimaand 1442)
- KIMPE (de)** ..... 1420 — « **jan de kimpe** », vermoedelijk van Geraardsbergen. (17 Aug. 1420)
- KOKER** ..... 1346 — « presentibus... **Egidio koker** » getuige van 't testament van Bernard van Brakel. (3 Maart 1346 n.s.)
- KUERINS** ..... 1415 — « **jan kuerins** », schepen van St-Martens-Lierde (6 Juli 1415)

- LAENRE** (de) ..... 1344 — « **janne den laenre** vander hoelrebeken » (holderbeke), van St-Martens-Lierde (11 Maart 1344 n.s., in vidimus van 16 Februari 1408 n.s.)
- 1372 — « **jan de laeure** », zelfde als voorgaande (8 April 1372)
- LAERBEKE** (van) ..... 1354 — « **willem van larbeke** », schepen « miins heeren van lingi » (10 Maart 1354 n.s.)
- 1407 — « **gillis van laerbeke** » van St-Martens-Lierde (5 Sept. 1407)
- 1417 — « up de lierde coutere (te St-Martens-Lierde) ieghen **poochen van laerbeke** » (Goederenlijst der kartuize St-Martens-Lierde, circa 1417. Laerbeke is een gehucht van St-Martens-Lierde.)
- LAETHEM** (van) ..... 1394 — « **jan van lathem** », baljuw van Raes van den Riede van zijn heerlijkheid ten Riede, te St-Martens-Lierde (1394, copie in Register nr. 3 fol. 73)
- LAMMERSVELDE** (van) ... 1362 — « **goedeverd van lammersvelde** », schepen van Geraardsbergen (26 Okt. 1362)

EREMBODEGEM.

Valère Gaublomme.

Stichting van een zoenjaargetijde, te Haaltert, bij doodslag van Jacob de Scrivere door Claeys de Herde (1503)

« Gheert buyle ende halle skermakers siin wetteghe wijf hebben besedt XXV scellinghe parisis tsaers eeuwelyc ende erfelyc om een jaerghetide alle jare met te doene voer de ziele van Jacop den scrivere die claeys de herde bracht van levende live ter doot. In amenden van dien soe heeft claeys houtgat als oem vanden voorseiden claeys den herde factuer ende mesdadeghe de voorschreven XXV sc. par tsaers erfelijc ghecocht ieghen den vorscr. gheert buyle omme te stellene ende te ghevene XXX persoenen dies van doene sullen hebben ende den proviseurs redelijc dincken sal XXX aelmoesenen te wetene XXX wittebroode elc broot groot ende weert siinde VIII deniers parisis Ende de aerne die de aelmoesenen halen zullen die selen gaen ter offeranden ten selven daghe ende offeren over de siele haer belieffe. dit jaerghetide salmen alle jare doen op Sente Mathys dach. Ende de vriende van Jacop voorsc. zullen dese messe ten voorschreven daghe moghen doen celebreren wien dat hemlieden ghelieven sal ende de celebrant sal hebben van der selver messen II sc. VI d. par. De costere sal hebben van dienene VI d. par. De heleghe gheest sal hebben II sc. par. om dat hy soude aenveerden den last ende moyte den aermen dese aelmoesenen jaerlycx erfelijc te deelene. Ende dese voorsc. XXV sc. par. soe hebben gheert buyle ende siin wijf voorsc. wettelijc besedt op twee sticken lants... Ende hebben de voorseide twee sticken wettelijc op gedreghen den heere In handen in vormen van wettelijken zekere Inder manieren hier naer verclaert. waert bij also dat alle jare op sente mathijs dach de voorsc. XXV scell. par. niet betaelt en waren so hebben de voorseide gheert ende siin wijf den voornoemden zekere wettelijc ghekendt afghewonnen ende dat met volder purgen ende contemacien tshelichs gheests van haaltert behouf. Dit was aldus al wel ende wettelijc ghedaen... den derden dach van meije anno veerthien hondert vier ende neghentich. »

(Haaltert : Parochiaal Archief. Rentenboek van de H. Geest, 1503, blz. 87 r. tot 89 v.)

HOFSTADE.

Jozef de Brouwer.